

HUNDREMETERSKOGEN BARNEHAGE

Årsplan

2026 – 2027

Innhold

Forord	3
Velkommen til Hundremeterskogen barnehage	4
Avdelingene våre	5
Tussi	6
Tigergutt og Ole Brum	7
Stjerneklubb	9
Tilvenning	9
Overgang til ny avdeling	11
Styringsdokumentet	11
Verdigrunnlag	12
Omsorg	13
Danning	14
Lek	14
Læring	15
Barns medvirkning	16
Psykososialt barnehagemiljø	16
Aktivitetsplikt	17
Livsmestring og helse	18
Sosial kompetanse	18
Barnehagens fysiske miljø	18
Progresjon	19
Planlegging, evaluering og dokumentering	20
Samarbeid	21
Foreldresamarbeid	21
Barnehagens styre	21
Samarbeid med andre instanser	21
Rutiner for overgang barnehage/skole	23
Fagområdene	24
Miljøvern	31
Årshjul	33

Forord

Velkommen til Hundremeterskogen barnehage. Vår barnehage ligger i Brusvehagen, nært knyttet til naturen. Vi har kort avstand til Hovdetoppen, Bassengparken, Gjøvik gård, Fastland og Øverby. Vi benytter oss av flere lekeplasser i nærområdet, og har kort avstand til ulike gapahuker.

Dette er årsplanen for Hundremeterskogen barnehage. Årsplanen gir en oversikt over hvordan vi sammen med barna ønsker å skape en hverdag fylt med trygghet, glede, lek og læring. I barnehagen legger vi vekt på at hvert barn skal bli sett, hørt og møtt med respekt, samtidig som de får mulighet til å utforske, undre seg og utvikle seg i fellesskap med andre.

Denne årsplanen gjelder for barnehageåret 2026 - 2027. Årsplanen viser barnehagens pedagogiske praksis på et mer generelt grunnlag, enn hva de månedlige planene vi har for hver avdeling gjør. Årsplanen gjør rede for barnehagens oppgaver og innhold, knyttet til Rammeplan for barnehage og barnehageloven.

Rammeplanen er utgangspunktet for arbeidet vi gjør i barnehagen, og alle de ulike temaene vi er innom i løpet av et barnehageår. Årsplanen viser hvordan vi arbeider med lek, læring, danning og omsorg, og hvordan vi legger til rette for barns medvirkning, nysgjerrighet og kreativitet. Vi ønsker også å fremme et inkluderende miljø der mangfold, kultur og ulikhet blir anerkjent og verdsatt. Gjennom både planlagte aktiviteter og spontane opplevelser i hverdagen, gir vi barna rom for å oppdage verden på egne premisser, samtidig som de lærer å ta hensyn og samarbeide med andre.

Vi håper årsplanen vil være et nyttig verktøy for både foreldre og ansatte, og bidra til å styrke samarbeidet mellom hjem og barnehage, slik at vi sammen kan gi barna en rik, trygg og inspirerende barnehagehverdag.

Barnehagen som pedagogisk virksomhet kan, ses på som; «*et hus med fire søyler*». Der fundamentene er knyttet til begreper som danning, lek, omsorg og læring. I årsplanen kan dere lese om de fire viktige søylene som nevnes ovenfor, samt visjonen vår som er; «*vi tar tiden tilbake*». Vi samarbeider med andre barnehager i kommunen, og i fellesskap med nettverksbarnehagene våre deltar vi på både personalmøter og kurs. De ulike barnehagene i nettverket besøker også hverandre, både i planlagte og spontant situasjoner.

Med ønske om et godt barnehageår!

Velkommen til Hundremeterskogen barnehage

Barnehagens visjon; «Vi tar tiden tilbake»

Dagens samfunn preges i stor grad av høyt tempo og en opplevelse av stadige nye krav knyttet til det som burde eller skulle vært gjort. Mange voksne opplever en travel hverdag, noe som også gjenspeiles i barnehagens praksis.

Begrepet «å ta tiden tilbake» knyttes i denne sammenhengen særlig til de voksnes tilstedeværelse i barnehagen. Dette innebærer å ha rom for å rette oppmerksomheten mot ett barn av gangen eller arbeid i mindre grupper, samt å verdsette prosessen fremfor et ensidig fokus på mål og resultater. En slik tilnærming forutsetter at barna opplever medvirkning, innflytelse og anerkjennelse, og at de får mulighet til å uttrykke egne meninger og undre seg i samspill med en voksen, uten at aktiviteten avbrytes av tidspress.

Samtidig finnes det flere strukturelle og organisatoriske utfordringer knyttet til tilstedeværelse i barnehagen. Disse kan blant annet omfatte bemanningssituasjonen, overgangssituasjoner i hverdagen, enkeltbarns individuelle behov, møtevirksomhet og lange åpningstider. Å legge til rette for økt tilstedeværelse og nærvær hos de voksne forutsetter derfor bevisst organisering og tydelig struktur i barnehagens arbeid.

Videre handler dette også om ansvarliggjøring av barna, samt om ledelse og den voksnes profesjonelle væremåte. De voksnes evne til å etablere og opprettholde gode relasjoner, komme i pedagogisk posisjon og skape trygge rammer, er avgjørende for at barna skal få være barn og for at barnehagen skal kunne legge til rette for deres helhetlige utvikling.

For å kunne realisere dette er det nødvendig at ansatte i barnehagen jevnlig stopper opp og reflekterer kritisk over egen praksis. Dette innebærer blant annet å stille spørsmål ved etablerte arbeidsformer og forventninger, som for eksempel hvorvidt det er nødvendig å delta i alle aktiviteter og gjøremål. Videre kan det være hensiktsmessig å undersøke hvilke oppgaver og krav som oppleves som tidkrevende i hverdagen, samt vurdere om enkelte av disse har større eller mindre pedagogisk betydning enn andre. En slik

refleksjonsprosess åpner også for å vurdere alternative former for organisering, samt hvilke aktiviteter eller forpliktelser det kan være faglig forsvarlig å prioritere bort.

Som det redegjøres nærmere for senere i årsplanen, er barns medvirkning av sentral betydning i arbeidet med å «ta tiden tilbake» i barnehagens praksis. Dette innebærer å utforme barnehagens hverdager med utgangspunkt i barnas behov, interesser og initiativ. I denne sammenhengen er det ikke nødvendigvis det forhåndsdefinerte målet for en aktivitet eller tur som er avgjørende, men selve prosessen og erfaringene barna gjør underveis.

For eksempel kan selve turen være et mål i seg selv, der rom for utforskning, undring og felles oppmerksomhet tillegges større verdi enn å nå et bestemt bestemmelsessted. Å stoppe opp for å utforske en maurtue sammen med barna kan dermed være mer pedagogisk betydningsfullt enn å gjennomføre turen etter en fastsatt plan. Selv om man denne gangen kun når deler av den planlagte ruten, er dette av underordnet betydning dersom barna har hatt en meningsfull opplevelse preget av tilstedeværende voksne som anerkjenner barnas nysgjerrighet og tar deres undring på alvor.

Avdelingene våre

Barnehagen vår består av tre avdelinger. Tussi er småbarnsavdelingen for barn i alderen 1 – 2 år, og holder til i første etasje. Tigergutt er en mellomavdeling for barn i alderen 2 – 4 år. Ole Brum er en stor barns avdeling for barn i alderen 4 – 5 år. Både Tigergutt og Ole Brum holder til i andre etasje i barnehagen.

Avdelingene er i utgangspunktet tre selvstendige avdelinger, men for å fremme barnas beste så samarbeider vi godt på samtlige avdelinger. Vi ser oss som en hel barnehage, som hjelper hverandre. Skolestarterne har et eget opplegg som kalles for stjerneklubb en dag i uka, dette kan dere lese mere om under kapittelet «stjerneklubb».

Tussi

Tussi er småbarnsavdelingen i barnehagen vår. Her hører de minste barna, altså 1 og 2 åringene til.

På Tussi står omsorgsbegrepet ekstra sterkt. I barnehagens rammeplan står det blant annet følgende om omsorg: *«Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet, og for utvikling av empati og nestekjærlighet»* Videre sier rammeplanen under punktet livsmestring og helse: *«Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap», «Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser».*

De voksne på Tussi er derfor bevisste på å sitte mye på gulvet, slik at barna kan ha et fang å kunne kripe opp i når de trenger det. Små barn trenger ofte mye støtte i leken, og derfor er det viktig å være der barna er. Det blir lett konflikter på grunn av bla. manglende språk og opplevelseserfaring. Der de eldre barna kan snakke og forklare, så tyr gjerne de små til mer fysiske uttrykksmåter. Da er det viktig at det er en voksen i nærheten som kan hjelpe dem i samhandlingen. De skal etter hvert lære seg å samarbeide med hverandre, vente på tur, dele, hjelpe hverandre og ta hensyn til hverandre, trøste hverandre og være en god venn. Faste rutiner i forhold til mat, stell og soving, men med rom for individuelle tilpasninger, er spesielt viktig på en småbarnsavdeling.

Faste rutiner gir trygghet. Eksempler på dette kan være at vi har måltidene til faste tidspunkter, vi skifter bleie og legger oss rett etter mat, vasker hender før mat og synger matsang hver dag.

På en småbarnsavdeling er det ekstra viktig å utnytte alle dagens gjøremål og rutinemessige hendelser, som for eksempel i stellesituasjonen. Her er det én voksen og ett barn. En ypperlig anledning til for eksempel språkstimulering. For på småbarnsavdeling benevner vi alt vi gjør, som; «nå skal vi ta på deg den blå sokken», eller; «se her er det en elefant på bleia di». Barn trenger å få stimulert alle sine sanser, og trenger å få bruke hele seg for å få en god utvikling. En godt utviklet sansemotorikk legger grunnlaget for all videre intellektuell læring.

Vi legger derfor opp til mange ulike og varierte opplevelser/aktiviteter på Tussi, både ute og inne. Vi deler ofte opp i mindre grupper for å tilpasse aktivitetene etter barnas behov, og det hender også vi er med de store barna, avdelingene oppe, på ulike aktiviteter.

Aktivitetene på Tussi kan være så enkle som at man stort sett hver dag går ut for å kunne oppleve ulike værtypers, som snø, regn, kaldt eller varmt. Gå på tur utenfor barnehagen gjør vi også, og da har vi fokus på at barna skal få prøve seg i ulike typer terreng. Skogen som vi har i nærområdet, blir derfor flittig brukt.

Ellers kan en aktivitet på Tussi være å smake på ulike matretter, ta på/forme forskjellig i leire og sand, lukte på en blomst, kjenne hva som er gjemt nedi en krukke med ris, legge puslespill, bygge med klosser, leke med dukker og biler, tegne og male, synge og danse.

Tigergutt og Ole Brum

På Ole Brum og Tigergutt er alle over 2 år. Avdelingene er delt inn i ulike aldersgrupper, men samarbeider mye og har ofte felles fokus.

Vi er opptatt av å se hvert enkelt barn, og vi fokuserer på trygghet, trivsel, tilhørighet og toleranse. Vi ønsker å styrke barnets selvbilde og skape et positivt klima i barnegruppen. Det er et mål for oss at alle skal få gode og positive opplevelser knyttet til vennskap, og at de utvikler evnen til å ta initiativ til å opprettholde vennskap med andre barn.

Vi legger vekt på barns medvirkning, og bestreber oss på å ha med barna i planlegging av aktiviteter. Gjennom året vil vi arbeide med ulike aktiviteter og temaer ut fra barnas ønsker.

Tilberedning av mat, både ute og inne, høsting av egen kjøkkenhage, og det å se hvor maten kommer fra er aktiviteter vi er opptatt av. Vi lager maten fra bunnen av, og barna er med på hele prosessen. Vi tenker pedagogikk i alle gjøremål, og barna kan, og skal, være med på det meste.

Vi har voksne som er glad i forming og kreativ aktivitet, og dette fører da til at barna får utforske ulike materialer og teknikker, og får ofte bruke «dødt materiale» som tomme brusflasker, toalettruller og blikkbokser i ulike prosjekter. Inne på avdelingene har vi dokumentasjonsvegger hvor vi kan lage store veggbilder, alt etter hva slags tema vi jobber med. Vi bruker også bilder av barna i lek som dokumentasjon for foreldrene, og

ikke minst for barna. Barna er opptatt av å se bilder av seg selv og andre, så her har vi et fint utgangspunkt for mange gode samtaler.

Naturen er også en viktig del av det pedagogiske arbeidet vårt, og vil være en naturlig og perfekt lek- og læringsarena for oss. Den gir rom for et mangfold av aktiviteter og opplevelser til alle årstider og i all slags vær. Vi ønsker at barna skal oppleve glede ved å ferdes i naturen og tar derfor utgangspunkt i barnas nysgjerrighet og interesser, og undrer oss sammen med dem. I skogen får de frihet til å løpe, klatre, rope, undre seg og studere småkryp. De får brukt fantasien sin på en helt annen måte når de leker ute i skogen, uten en eneste sykkel eller plastleke. Her blir trær til troll, og stubber til både buss, fly og tog. Alt ligger til rette for god rollelek.

Vi erfarer også at naturen skaper andre rom og muligheter for vennskap og relasjoner mellom barna. Vi ser at konfliktnivået er lavere, og at det ofte dannes andre relasjoner enn det vi ser inne i barnehagen. Leken er også ofte lengre i varighet, og naturen har, som sagt, et utall av naturlige lekeapparater og gjenstander som skaper rammene for en god lek. Dette har stor pedagogisk verdi for oss.

Selv om vi er mye ute, betyr også innetiden mye for oss. Vi har samlingsstunder med ulike aktiviteter, der vi veksler på med å sitte stille og være fysisk aktive. Det er viktig å tilpasse seg den enkeltes behov. Bevegelsesleker og sangleker blir også mye brukt.

Bøker bruker vi også gjerne i mindre grupper, da det blir mer ro over lesingen, og vi får mer tid til hvert enkelt barn. Dette gjelder også mange av de andre aktivitetene vi bedriver. Deling i mindre grupper har vi god erfaring med, og vi gjør det så ofte vi har mulighet. Det er et virkemiddel for å få mer tid til enkeltbarnet, samtidig som vi lettere kan tilpasse opplegg til ulike alders og modningsnivåer.

Finmotoriske aktiviteter som lego, perling, tegning, modellkitt og andre lignende aktiviteter bedrives mest innendørs. Utendørs stimuleres den finmotoriske sansen ved å plukke småstein, barnåler, finne biller og alle slags småkryp osv... Det er kun fantasien som setter grenser for hva man kan lære!

Stjerneklubb

Hovedfokuset for stjerneklubben er å forberede barna til skolestart. På skolen kreves det at barna er selvstendige ved av/påkledning, pakke sekken, rydde og holde orden på tingene sine, i tillegg til personlig hygiene. Dette jobber vi derfor ekstra mye med det siste året i barnehagen i tillegg til å holde fokus, konsentrasjon og få med seg beskjeder. Vi blir kjent med bokstaver og tall, men det er ikke et mål at de skal lære seg å lese/skrive/regne i barnehagen. Fokuset er at barna skal ha det gøy sammen, samtale, utforske og mestre. I tillegg øver vi oss på samarbeid, og barna skal bli trygge på seg selv, sine egne følelser og sin rolle i en gruppe.

Tilvenning

For oss er tilvenning den viktigste fasen i møte med nye barn i barnehagen.

Målet med tilvenning er ikke å trene opp barn og foreldre til å si «ha det» til hverandre, men å gjøre både barn og foreldre så trygge på barnehagen at det oppleves greit å skilles.

Allerede fra første dag i barnehagen og flere uker framover foregår det et intenst arbeid i barnehagene for å gjøre barna trygge i sine nye omgivelser. Hvor lang tid dette tar, og hvordan denne tryggheten oppnås, er forskjellig fra familie til familie.

Hvis man har mulighet så er det fint om man kan besøke barnehagen noen ganger før oppstartsdatoen. Det vil gjøre tilvenningen ekstra trygg. Det vil da være dere som foreldre som har ansvar for barnet deres disse dagene, for da har vi ikke startet med tilvenningsplanen enda, men dere kan være med på de aktivitetene som skjer i barnehagen. Når oppstartsdatoen kommer skal de tingene vi nevner under være i orden, som primærkontakt m.m...

De første dagene i tilvenningsperioden:

De fleste arbeidsplasser gir foreldre, rett til tre dager permisjon med lønn for tilvenning av barn i barnehage. Hvor raskt barn tilpasser seg til livet i barnehagen varierer, men det er lurt å sette av minimum tre dager til tilvenning.

Før et nytt barn begynner i barnehagen må også barnehagen være godt forberedt. Det er en fordel om barnet som begynner får en trygg og god primærkontakt, og denne bør sette

av god tid til det nye barnet og foreldrene. Slik kan tilvenningen bli en god og positiv opplevelse for alle sammen.

Dag 1 (Varighet: 1-2 timer)

Det er best om foreldrene holder seg i nærheten av barnet og er tilgjengelige hele tiden. Det er også en god idé at de deltar aktivt i introduksjonen av det nye miljøet. For personalet i barnehagen er det nyttig å se barnet sammen med sine foreldre. Det gir informasjon om blant annet barnets vaner og måte å kommunisere på, og denne informasjonen vil senere bidra til å gjøre barnets hverdager i barnehagen bedre i fortsettelsen.

Dag 2 (Varighet: 2-4 timer)

Personalet overtar mer av ansvaret for barnet, trygghet og tillit skal skapes i samspill. Andre dag kan det være tid for å forlate barnet alene sammen med personalet — hvis man opplever det som trygt for barnet.

Dette kan være en god dag for en samtale mellom foreldrene og barnehagen. Her planlegges blant annet hvor lenge den tredje dagen skal vare — alt etter hvor godt tilvent barnet allerede er. Oppstartsamtaalen bruker vi som regel å ta denne dagen, fordi det passer bra når barnet skal øve seg på å være litt alene.

Dag 3 (Varighet: Etter avtale)

Det kan være tid for å forlate barnet i barnehagen. Hvor lenge en skal være borte avtales på forhånd, men det kan være smart å være så lenge borte at barnet både har rukket å spise, sove og leke.

Men vær alltid tilgjengelig slik at barnehagen lett kan komme i kontakt.

For mange oppleves det vanskelig å overlate barnet til noen man ikke kjenner. De fleste foreldre føler usikkerhet i forhold til om de gjør det rette for barnet, eller om barnet vil trives i barnehagen.

Barnehagen har som praksis å kontakte foreldrene etter en stund for å fortelle hvordan barnet har det i barnehagen. Vi kan ringe, sende melding, sende bilde via kidplan osv..

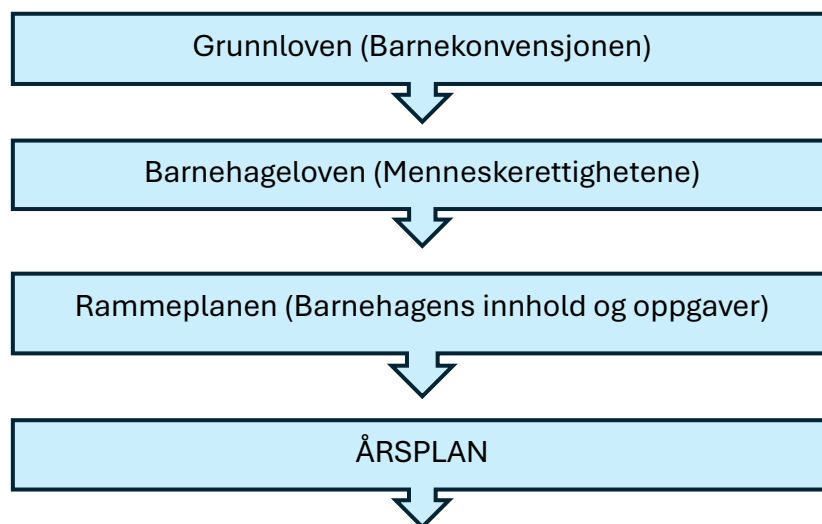
Om dere føler at dere trenger flere dager går dette selvsagt å avtale.

Overgang til ny avdeling

I april begynner vi med overgang til ny avdeling, for de barna som skal bytte avdeling ved nytt barnehageår. Her har vi da grupper på tvers av avdelingene, slik at barna får bli kjent med både andre barn og voksne som de skal være på avdeling med. Vi har grupper på tvers en dag i uka, og gjennomfører dette frem til sommerferien starter. Her planlegger vi ting inne på avdelingene, ute i barnehagen og ute på tur. Alt er tilpasset hver enkelt aldersgruppe.

Styringsdokumentet

- FNs barnekonvensjon ble tatt inn i norsk lovverk i 2003. Den inneholder 42 artikler som samlet beskriver barns rettigheter, blant annet knyttet til utvikling, omsorg, beskyttelse, deltakelse og medbestemmelse. Konvensjonen ble vedtatt 20. november 1989 av De Forente Nasjoner.
- Barnehageloven er det sentrale styringsdokumentet for alle barnehager. Den fastsetter blant annet barnehagens formål, innhold og barns rett til å medvirke.
- Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver er en forskrift som bygger på barnehageloven.

Barnehagen skal, i tett samarbeid og god dialog med hjemmet, ivareta barnas behov for omsorg og lek, samtidig som den legger til rette for læring og danning som grunnlag for helhetlig utvikling. Arbeidet skal bygge på sentrale verdier fra kristen og humanistisk tradisjon, som respekt for menneskeverd og natur, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet. Disse verdiene finnes også i ulike religioner og livssyn, og har sitt fundament i menneskerettighetene.

Barna skal få mulighet til å uttrykke skaperglede, undre seg og utforske. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og omgivelsene, samtidig som de utvikler grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. Medvirkning er en rettighet, og skal tilpasses barnas alder og modenhet.

Barnehagen skal møte barna med respekt og tillit, og anerkjenne barndommens verdi i seg selv. Den skal bidra til trivsel, lek og læringsglede, og være et trygt og stimulerende miljø der fellesskap og vennskap får utvikle seg. I tillegg skal barnehagen fremme demokrati og likestilling, og aktivt arbeide mot diskriminering i alle former.

Verdigrunnlag

Vårt syn på mennesket bygger på verdier forankret i menneskerettighetene, og danner grunnlaget for det pedagogiske arbeidet. Hvert menneske er unikt og skal møtes som et selvstendig individ med egne tanker og følelser, og med krav på respekt og likeverd.

Barndommen har en egenverdi i livsløpet. Barn er kompetente individer som skal bli sett, lyttet til og anerkjent. De har rett til å påvirke sin egen hverdag. Gjennom samspill og relasjoner med andre utvikler vi forståelse for oss selv og vår identitet.

De ansatte har ansvar for kvaliteten i relasjonene – både for barna og mellom barna. Det er deres handlinger og holdninger som legger grunnlaget for et godt miljø.

«Det er meg det kommer an på».

I Hundremeterskogen barnehage jobber vi etter verdiene og menneskesynet som er nevnt under. Dette er grunnlaget for våre holdninger i arbeidet med barna, det pedagogiske innholdet og vurderingen av arbeidet vårt.

- Jeg ser deg.
- Jeg hører deg.
- Jeg er interessert i å høre hva du tenker, og hva du sier.
- Jeg undrer meg sammen med deg.
- Jeg tror du har noe å si meg.

- Jeg tror du ønsker å samarbeide.
- Jeg vil vræe oppriktig med deg.
- Jeg tror at det du sier og tenker er viktig og kan lære meg noe.
- Jeg vil hjelpe deg gjennom nødvendige konflikter.

Rammeplanen er styringsdokumentet for barnehagens innhold og oppgaver, i samspill med barnehageloven. Disse føringene utgjør det overordnede styringsdokumentet for barnehagens virksomhet. Disse dokumentene fastsetter rammene for det pedagogiske arbeidet og tydeliggjør barnehagens formål, verdigrunnlag og samfunnsmandat. Videre

gir rammeplanen føringer for barnehagens ansvar og oppgaver, samt for hvordan det pedagogiske arbeidet skal organiseres og gjennomføres.

Gjennom beskrivelsen av fagområdene gir rammeplanen også retningslinjer for hvordan barnehagen skal legge til rette for barnas helhetlige utvikling og læring i hverdagen, og hvordan ulike sider av barnas liv og erfaringer skal ivaretas innenfor barnehagens pedagogiske praksis.

Omsorg

«Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 19).

Omsorg er en grunnleggende del av vårt arbeid i barnehagen og skal prege alle situasjoner i løpet av dagen. I tråd med Rammeplan for barnehagen (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 20) legger vi vekt på å ivareta barnas behov for trygghet, tilhørighet og trivsel. Vi har fokus på å etablere nære og trygge relasjoner til hvert enkelt barn, der sensitivitet, tilstedeværelse og anerkjennelse står sentralt. Dette skjer gjennom gode samspill i hverdagen, som i lek, måltider, stell og overgangssituasjoner. Gjennom gode relasjoner og anerkjennende samspill i lek og hverdagsaktiviteter skaper vi et miljø som fremmer trivsel, utvikling og læring.

Vi er bevisste rollemodeller og gjennom vårt arbeid med omsorg ønsker vi å styrke barnas evne til å utvikle empati og evne til å vise omsorg for andre. Vi arbeider for et inkluderende fellesskap der alle barna opplever å bli sett, verdsatt og få være seg selv. Vi oppmuntrer til empati, inkludering og respekt i fellesskapet, og støtter barna i å utvikle gode relasjoner seg imellom. Vi arbeider for et miljø der alle barn tilhørighet og får delta på sine premisser. Omsorg henger tett sammen med lek, læring og danning, og er en viktig del av barnas helhetlige utvikling. Gjennom et trygt og inkluderende miljø legger vi grunnlaget for at barna kan utvikle tillit til seg selv og andre, og oppleve glede i hverdagen.

Danning

«Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrige til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltagelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 21).

Danning er en sentral del av vårt arbeid i barnehagen og handler om å støtte barnas utvikling som selvstendige, reflekterte og ansvarlige mennesker. Vi bidrar til barnas danning gjennom å være tydelige og trygge voksne som veileder i samspill, setter grenser og støtter barna i å ta gode valg. Gjennom lek, samtaler og felles opplevelser får barna erfaringer med samarbeid, respekt for forskjellighet og forståelse for egne og andres følelser. Vi legger til rette for undring, refleksjon og kritisk tenkning, og oppmuntrer barna til å stille spørsmål og uttrykke egne meninger.

I vårt arbeid med danning er vi opptatt av å skape et inkluderende fellesskap der alle barna opplever tilhørighet og får utvikle en positiv selvfølelse. Vi støtter barna i å utvikle empati, ansvarsfølelse og evne til å samhandle med andre på en god måte. Danning hos oss henger tett sammen med omsorg, lek og læring, og er en kontinuerlig prosess som skjer i alle hverdagens situasjoner.

Lek

Barns rett til å leke er nedfelt i FNs barnekonvensjon. Dette betyr at lek er en grunnleggende rettighet for hvert enkelt barn. Leken har en sentral plass i barnehagen og er barnas viktigste uttrykksform og læringsarena. I Rammeplanen for barnehagen står det at barna utvikler språk, sosial kompetanse, fantasi, mestring og tilhørighet gjennom lek, samtidig opplever barna glede, humor og spenning.

I Hundremeterskogen barnehage har vi lagt til rette for et inkluderende og stimulerende lekemiljø som ivaretar både barns medvirkning og individuelle forutsetninger. Personalet arbeider bevisst med å balansere frilek og voksenstøttet lek.

I leken får barna mulighet for å utforske egne interesser, bearbeide opplevelser og utvikle relasjoner til andre barn, mens personalet er til stede som støttende, tilgjengelige og deltar der det er naturlig.

Personalet tar en aktiv rolle i å fremme deltakelse i den voksenstøttede leken. Personalet bidrar til å inkludere alle barn, støtte barns lekekompetanse og utvide leken gjennom språk, materiell og nye impulser. Vi er særlig oppmerksomme på barn som trenger støtte for å komme inn i leken eller bli værende i lek.

Hundremeterskogen barnehage jobber kontinuerlig med å utvikle det fysiske lekemiljøet som en aktiv del av det pedagogiske tilbudet. For å styrke barnas mulighet for lek, har vi fått vegghengte bord, noe som åpner rommene og som gir større fleksibilitet for barna å leke i.

Dette gir barna mer mulighet til å bruke fantasien og skape akkurat den leken de selv ønsker, samt at de får bedre mulighet til å bevege seg fritt, etablere lekesoner og utvikle leken over tid, uten unødvendige avbrytelser. Endringene bidrar også til å skape et lekemiljø, hvor materialer og lekesoner lettere kan tilpasses barnas interesser og behov.

De vegghengte bordene gir fortsatt mulighet for aktiviteter som krever bordoverflate, samtidig som de enkelt kan ryddes bort etter behov. Dette gir oss fleksibilitet, hvor lekens plass og egenverdi prioriteres.

På småbarnsavdeling gir vi barna en opplevelse av mestring og selvstendighet ved å bruke bord og stoler som er i barnestørrelse. Dette gjør at barna selv kan velge om de vil leke ved bordet eller om de vil leke på gulvet.

Gjennom bevisst tilrettelegging av det fysiske miljøet ønsker vi å fremme barnas selvstendighet, medvirkning og lekekompetanse.

Læring

Rammeplanen for barnehagen beskriver læring som noe som skjer i hele barnets hverdag: i lek, samspill med andre og i møte med nye erfaringer. I barnehagen lærer barna først og fremst gjennom å være aktive, nysgjerrige og deltakende.

I Hundremeterskogen barnehage betyr dette at læring skjer når barna:

- Leker sammen og utvikler vennskap
- Undrer seg, stiller spørsmål og utforsker
- Prøver og feiler, og opplever mestring

- Setter ord på tanker, følelser og opplevelser

Barnehagen har et helhetlig syn på læring. Dette innebærer at vi er opptatt av både barnas språklige, sosiale, følelsesmessige og motoriske utvikling.

Nåe et barn f.eks. bygger med klosser, er det ikke bare lek, men barnet øver på samarbeid, problemløsning, konsentrasjon og finmotorikk.

Vi i Hundremeterskogen barnehage har en viktig rolle i å støtte barnas læring. Vi må være tilstedeværende voksne som:

- Følger barnas initiativ og interesser
- Stiller spørsmål og undrer oss sammen med barna
- Setter ord på det barna opplever og gjør
- Legger til rette for nye utfordringer og erfaringer

Vi er også opptatt av at alle barn skal oppleve mestring og utvikling ut fra sine egne forutsetninger. Derfor tilpasser vi aktivitetene og leken slik at hvert enkelt barn får tilpassende utfordringer og mulighet til å utvikle seg videre.

Læring i barnehagen henger tett sammen med lek. Når barna får tid og rom til å leke, legger vi samtidig grunnlaget for læring, trivsel og utvikling.

Barns medvirkning

Barns medvirkning handler om at vi voksne må ta seg tid til å vente på svar, og om å vise respekt og interesse slik at barna får lyst til å samtale og reflektere sammen med oss om sitt liv og sine opplevelser. Selv om det er de voksne som har ansvaret for planleggingen og selve virksomheten i barnehagen, har de også ansvar for å høre og forsøke å ta rimelig hensyn til barnas synspunkter i planleggingen. Hva som er best for barna er det viktigste i pedagogenes arbeid.

Psykososialt barnehagemiljø

Det psykososiale barnehagemiljøet handler om barnas trivsel, trygghet og sosiale relasjoner. Et godt psykososialt miljø kjennetegnes av respekt, omsorg og positive samspill mellom barn og voksne, samt mellom barna selv. Personalet skal legge til rette

for at alle barn opplever tilhørighet, får delta i fellesskapet og utvikler sosiale ferdigheter. Dette inkluderer å forebygge mobbing, støtte konflikthåndtering og skape en kultur der hvert barn blir sett og hørt.

Aktivitetsplikt

Barnehageloven § 42. handler om: *plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø.*

- Alle som arbeider i barnehagen, skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det.
- Alle som arbeider i barnehagen, skal melde fra til barnehagens styrer dersom de får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Styreren skal melde fra til barnehageeieren i alvorlige tilfeller.
- Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken.
- Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen undersøke saken og så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse som barnehagen selv har satt i gang, viser at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Tiltakene skal velges på grunnlag av en konkret og faglig vurdering.

Barnehagen skal lage en skriftlig plan når det skal gjøres tiltak i en sak. I planen skal det stå

- a. hvilke problemer tiltakene skal løse
- b. hvilke tiltak barnehagen har planlagt
- c. når tiltakene skal gjennomføres
- d. hvem som skal gjennomføre tiltakene
- e. når tiltakene skal evalueres.

Livsmestring og helse

Ifølge rammeplanen skal personalet i barnehagen sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel. Vi ser at måten vi voksne møter og ser barna på, hører og forstår de, samt at de får medvirke til egen hverdag, har innflytelse på trivsel i hverdagen. Barnas trivsel er avhengig av at personalgruppen har god kompetanse, er aktive, tydelige og nære. Barns trivsel i barnehagen er de voksnes ansvar. Barnehagen skal være en trygg arena for mestring, vennskap og forebygging av mobbing, der barna lærer å håndtere følelser og motgang. Dette inkluderer fysisk aktivitet, sunne måltider og støtte til å håndtere utfordringer.

Sosial kompetanse

Sosial kompetanse handler om å mestre samspill med andre, eller sagt på en annen måte, det dreier seg om å lykkes med å omgås andre. At barna utvikler sosial kompetanse blir ofte sett på som en naturlig del av barnas utvikling og læring, og dette kan føre til at det er fort gjort å overse hvor viktig denne kompetansen er for at barna skal kunne mestre hverdagen i barnehagen, blant venner og senere når de begynner på skolen. I dag finnes det mye dokumentasjon som viser at det å arbeide med barnas sosiale kompetanse i barnehagen kan motvirke utvikling av problematferd, mobbing og ekskludering. Grunnlaget for å lære sosial kompetanse legges allerede i tidlig barnehagealder. Fra barna er helt små, vil de lære seg sosiale ferdigheter gjennom det daglige samspillet med andre mennesker.

Barnehagens fysiske miljø

Det fysiske miljøet barna befinner seg i, utgjør også en viktig faktor for barns medvirkning og deres mulighet til å påvirke egen hverdag. I henhold til barnehageloven § 2, skal barnehagen:

«Gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser i trygge og samtidig utfordrende omgivelser».

Det fysiske miljøet har stor betydning for hvordan barn og barnegrupper opplever sin hverdag. Dersom miljøet oppleves som lite stimulerende og utfordrende, kan det øke

risikoen for at det oppstår konflikter og passivitet blant barna. Et godt tilrettelagt miljø vil derimot legge til rette for at barna i større grad kan ta egne valg og bidra til å forme sin egen hverdag i samspill med både jevnaldrende og voksne.

Det legges derfor vekt på å skape et spennende, dynamisk og variert miljø, både innendørs og utendørs. Miljøet skal tilby allsidige muligheter for bevegelse, sanseerfaringer og mestring, samtidig som det ivaretar behovet for ro og konsentrasjon gjennom tilgjengelige avskjermede områder. Et gjennomtenkt lekemiljø kan gi barna impulser og inspirasjon til lek og læring.

I denne sammenhengen er også barnehagens visjon viktig - «**å ta tiden tilbake**». Det innebærer et mål om å skape et miljø som gir rom for fordypning i lek over tid, samt muligheter for hvile, samtale og refleksjon i rolige omgivelser.

Alle avdelingene har tilgang til mindre rom som kan benyttes til ulike aktiviteter. Rommenes funksjon og innhold tilpasses fortløpende etter barnegruppenes interesser og de ansattes pedagogiske vurderinger. Det tilstrebes også å se barnehagens samlede arealer i sammenheng, slik at ressursene utnyttes på en best mulig måte.

Videre anses både nærområdet, som for eksempel skogen, og barnehagens uteområde som viktige arenaer for barns lek og utvikling. Også her er det avgjørende å tilby et miljø som oppleves som både utfordrende og inspirerende.

Progresjon

Med begrepet progresjon menes fremgang, læring og utvikling. Alle barn skal oppleve en progresjon i barnehagens innhold. Det skal være forskjell på aktiviteter, pedagogisk innhold, arbeidsmåter og fysisk materiell som vi tilbyr de ulike alderstrinnene.

Refleksjoner rundt pedagogisk dokumentasjon skaper nye erkjennelser, tolkninger eller spor som bidrar til at personalet tar valg på vegne av, eller sammen med barna. Dette skjer i kontinuerlige prosesser der progresjon skapes i fellesskap.

Planlegging, evaluering og dokumentering

For å kunne være en god pedagogisk virksomhet trenger vi tid til planlegging og evaluering av arbeidet vårt. Vi har 5 planleggingsdager i året; da er barnehagen stengt.

Første planleggingsdag er **mandag 17. august 2026**.

Planleggingsdager barnehageår 26/27

- 17.08.2026
- 30.10.2026
- 04.01.2027
- 18.05.2027
- 13.08.2027

På disse dagene jobber vi enten internt i barnehagen, er på kurs eller samarbeider med andre private og kommunale barnehager. Vi gjennomfører ledermøter, avdelingsmøter og personalmøter der vi organiserer barnehagen som en pedagogisk virksomhet. Disse møtene er viktige i en hektisk hverdag, og gir oss mulighet til å evaluere det arbeidet vi gjør kontinuerlig. Barna er også med i planleggings- og evalueringsarbeidet, ut ifra alder og modningsnivå.

Årsplanen vår er et av arbeidsverktøyene våre i planleggingen sammen med rammeplanen for barnehager.

Når det gjelder dokumentasjon vil dette komme frem i de daglige samtalene vi har med foreldrene, samt andre fora der vi snakker sammen, både barn og voksne. Den skriftlige dokumentasjonen kommer blant annet frem i månedsbrevet som foreldrene får, samt ulik dokumentasjon med bilder og tekst på veggene i barnehagen. Vi bruker også Kidplan for å dele ut ulike skriv i løpet av året. Denne dokumentasjonen blir videre brukt som refleksjon blant personalet. Enten i avdelingsmøter, ledermøter eller personalmøter. Vi er opptatte av å sikre god kvalitet, og vi arbeider kontinuerlig med barnehagens kvalitetsdokument knyttet til barnehagehverdag, som for eksempel frilek ute/inne, måltider, overgangssituasjoner med mer.

Samarbeid

Samarbeid i barnehagen er fundamentalt for å sikre barnas trivsel, trygghet og læring gjennom et helhetlig opplæringstilbud. Det bygger bro mellom hjem og barnehage, sikrer medvirkning, fremmer sosial kompetanse og vennskap, samt sikrer et profesjonelt, omsorgsfullt miljø (Kunnskapsdepartementet, 2017).

Foreldresamarbeid

Foreldresamarbeidet finner sted i de daglige samtalene, gjennom formelle foreldresamtaler, på foreldremøter, samt i samarbeidsutvalg/foreldreråds møter. Vi er en foreldreid barnehage, og har et styre bestående av foreldre. Samt at vi har et samarbeidsutvalg bestående av representanter fra foreldrerådet, styret og ansatte.

Barnehagens egne vedtekter finner dere på vår hjemmeside.

Hver måned lager vi månedsbrev for hver avdeling med informasjon og oppdateringer for hver avdeling. Disse månedsbrevene legges ut på Kidplan.

På hjemmesiden www.100meter.no finner dere relevant informasjon om barnehagen.

Barnehagens styre

Vi er en privat barnehage som eies av foreldrene, organisert som et samvirkeforetak, ved at alle som får plass her er med og bestemmer gjennom blant annet årsmøtet og det valgte styret. Hver familie er andelshavere i det de får plass her. Barnehagen har egne vedtekter. Disse kan dere lese under faneblad informasjon på vår hjemmeside.

Styret består av 6 andelseiere, som er valgt inn av foresatte under årsmøtet våren 2026.

Leder av styret er Steffen Libakken-Nielsen. Du kan kontakte styret på styret@100meter.no

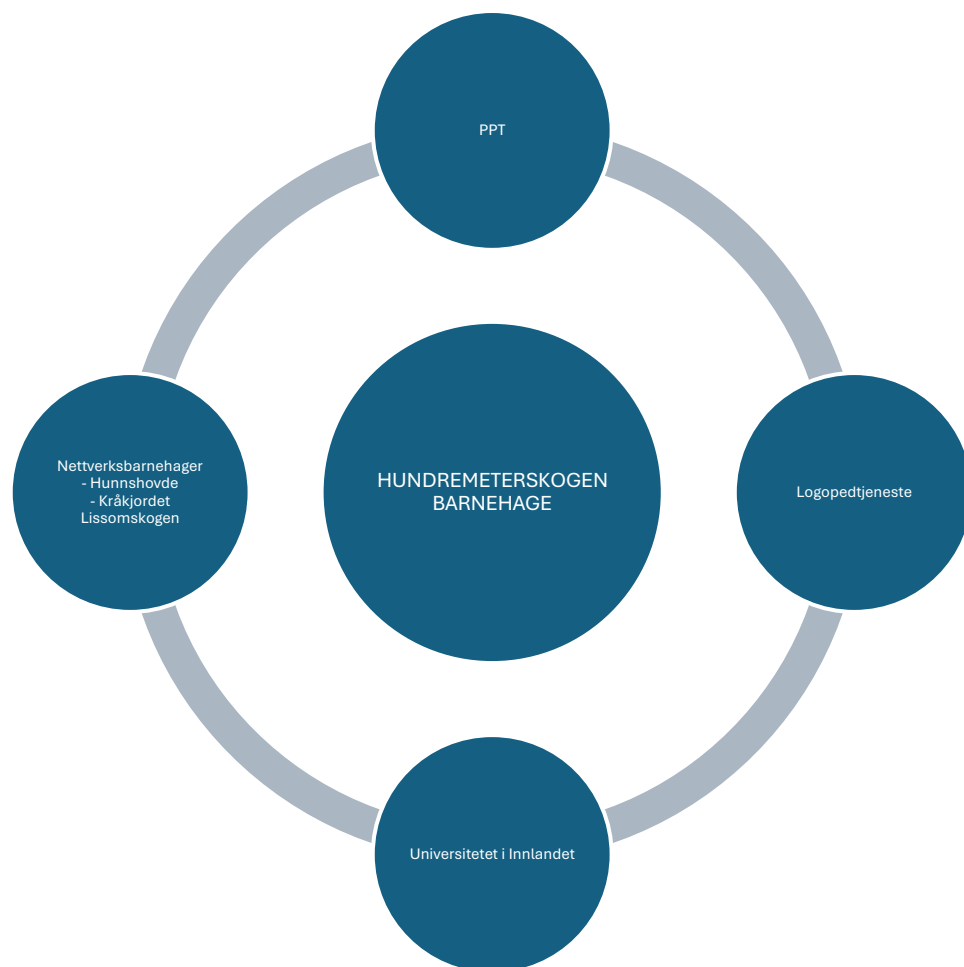
Samarbeid med andre instanser

Vi har et tett samarbeid med ulike instanser som PPT, logopedtjeneste og helsestasjonen for å sikre at samtlige barn får nødvendig oppfølging. Vi samarbeider med Universitetet i Innlandet, og har mulighet for å ta imot studenter som skal gjennomføre praksis under barnehagelærerutdanningen. Vi samarbeider også tett med

andre kommunale og private barnehager. Vi er i barnehagenettverk med Hunnshovde, Kråkjordet og Lissomskogen barnehage.

Barnehageloven § 2 b. Samarbeid og samordning sier at:

«Barnehagen og pedagogisk-psykologisk tjeneste skal samarbeide med andre tjenesteytere dersom samarbeid er nødvendig for å gi barnet et helhetlig og samordnet tjenestetilbud. Dersom barnet har individuell plan etter annen lov og forskrift, skal barnehagen og pedagogisk-psykologisk tjeneste delta i samarbeid om utarbeidelse og oppfølging av tiltak og mål i den individuelle planen».

Rutiner for overgang barnehage/skole

Aktivitet	Tidspunkt	Ansvarlig
Informasjon om rutiner for overgang fra barnehage til skole og SFO står i barnehagenes årsplan.		Styrer
Samarbeidsmøte krets, ev på Teams. Agenda: planlegge høstens hospitering.	September	Styrer
Barnehagene sender navneliste med telefonnr. til skolene for kommende elever, og oversender årsplan / plan for arbeidet med barna som skal begynne på skolen.	01.10	Styrer
Kommende elever fordeles pr skole i IST.	15.10	Skoleadministrasjon
Hospitering for barnehageansatte i skolen, med påfølgende evaluering. HENSIKT: Bidra til at barnehageansatte blir bedre kjent med skolehverdagen på første trinn.	Oktober	Styrer / Rektor
Brev om tildelt skoleplass sendes foresatte, link til innskrivningsskjema i brevet.	Oktober	Rektor
I tilfeller der barnehagen og foreldrene mener det er nyttig med tilleggsinformasjon for å kunne tilrettelegge for en god skolestart, tar barnehagen kontakt med skolen.	November-april	Styrer
Søknader om bytte av skolekrets behandles.	Desember	Skoleadministrasjon
Søknad om utsatt skolestart drøftes med foreldrene og sendes skolekontoret.	Innen 1.desember	Foreldre
Informasjonsmøte på skolen barnet tilhører, skolene sender innkalling til foresatte. Barnehagene inviteres også slik at de får kjennskap til informasjon som gis foreldrene.	Januar	Rektor
Samarbeidsmøte krets. Agenda: planlegge samarbeid for våren, dvs. besøk mellom barnehagene og skolene, hospitering i barnehagen.	Januar	Rektor
Ivaretagelse av barn som går i barnehage utenfor skolens krets. Barnehager som har få barn til den enkelte skole, tar kontakt med andre barnehager for å avtale noen møtepunkter. HENSIKT: bidra til at gryende vennskap kan etableres og skape trygghet.	Januar	Styrere
Barnehagen besøker det enkelte barns skole (uformelt); går veien dit, ser på/leker i skolegården, besøker 1. trinnsarealene e.l. HENSIKT: Bidra til at barnehagebarna blir litt kjent med omgivelsene på skolen	Vår	Styrer Pedagogisk leder
Samarbeid med foreldre om informasjonsutveksling fra barnehage til skole. Eventuell skjemautfylling.	Mai/ juni	Styrer Pedagogisk leder

Fagområdene

Barnehageloven §2:

«Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet. Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur. Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap. Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter».

Hvert fagområde omfatter et bredt kunnskapsfelt, men i barnehagens praksis oppleves de sjelden som adskilte. Fagområdene fremstår ikke som ensidige, men henger tett sammen og bidrar til en helhetlig og sammenhengende pedagogisk praksis. De inkluderes i planlagt temaarbeid, samtidig som det også kommer til uttrykk i barnas spontane lek i hverdagen.

Arbeidet med fagområdene må ta utgangspunkt i barnas alder, interesser og forutsetninger. Det er derfor avgjørende at personalet tar seg tid til å bli godt kjent med hvert enkelt barn. Uten slik innsikt vil det være utfordrende å legge til rette for et meningsfullt og tilpasset pedagogisk tilbud.

I Hundremeterskogen barnehage jobber vi med fagområdene gjennom:

- Utviklingsarbeid.
- Prosjekter og temaarbeid.
- Hverdagsaktiviteter som måltid og påkledning.
- Lek.
- Samlingsstund.
- Arbeid i smågrupper.
- Samtaler med barna.
- Turer.
- Barns medvirkning.

Rammeplan for barnehagen kapittel 9:

«Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. I samiske barnehager skal arbeidet med

fagområdene ta utgangspunkt i samisk språk, kultur og tradisjonskunnskap.

Barnehagens verdigrunnlag og formål skal gi retning for og prege arbeid med fagområdene, og barnas rett til medvirkning skal ivaretas. Barnas lek danner et viktig grunnlag for arbeidet med fagområdene. Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter. Barnehagen skal bruke ulikt materiell og utstyr, teknologi og digitale verktøy, spill, bøker og musikk i arbeidet med fagområdene. Fagområdene er i stor grad de samme som barn senere møter som fag i skolen» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 47).

Kommunikasjon, språk og tekst

«Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.

I barnehagen skal barna få mulighet til å erfare ulike formidlingsmåter av tekster og fortellinger, som kilde til estetiske opplevelser, kunnskap, refleksjon og møter med språk

og kultur. Personalet skal invitere til utforskning av både muntlige språk og skriftspråk» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 47 – 48).

I Hundremeterskogen barnehage viser dette seg ved at vi:

Vi har daglige samlingsstunder, der vi tilpasser innholdet ut ifra avdelingens tema og barnas alder. Det er viktig for oss at barna skal ha medvirkning i samlingsstundene, og at det skal være en spennende arena. Vi bruker mye tid på å lese, både i små og større grupper. Vi legger til rette for hvilestund med høytlesning og med bruk av lydbok. Vi skaper ro og tid for gode samtaler, basert på barnas initiativ. Vi fokuserer mye på kroppsspråk og mimikk, slik at vi skal kunne forstå hverandre. Vi bruker sang og musikk, og ser på dette som en stor del av hverdagen vår.

Hver avdeling har språkgrupper, der vi holder på med ulike språkleker, lekegrupper og spillgrupper. Vi er bevisste over vår egen rolle i forhold til benevning i ulike situasjoner, som for eksempel i matsituasjoner og påkledningssituasjoner. Vi har fokus på bruk av språk både inne og ute, og legger til rette for at barna skal oppleve gode språkmiljøer i barnehagen.

Kropp, bevegelse, mat og helse

«Vaner og handlingsmønstre tar form allerede fra tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial samhandling og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger. Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser. Gjennom arbeid med fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, opp leve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt. Gjennom medvirkning i mat og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 49 – 50).

I Hundremeterskogen barnehage viser dette seg ved at vi:

I barnehagen er vi opptatte av at barna skal få oppleve trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute – året rundt. Vi bruker miljøet både i og utenfor barnehagen for å la barna kunne få videreutvikle sine motoriske ferdigheter, sin kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper. Hos oss er det viktig at barna får oppleve, vurdere og mestre risikofylt lek igjennom kroppslige utfordringer i barnehagen. Vi har et stort og fint uteområde, og benytter oss av dette daglig.

Vi er ute i all slags vær og går på ulike turer. Vi utforsker nærområdet både i skogen og byen. Vi tilpasser turene ut ifra barnas alder, og lager ulike måltider ute. Vi benytter oss både av barnehagens grillhytte og lager bål i skogen.

Vi har egen grønnsakshage, og ønsker at barna skal ta del i og få innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og prosessen som omhandler veien fra mat til måltid.

Kunst, kultur og kreativitet

«Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid. I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon. Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. Barnehagen skal legge til rette for samhörighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være

sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk. Fagområdet omhandler uttryksformer som billedkunst og kunsthåndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design. Barnehagen skal la barna møte ulike kunstneriske og kulturelle uttrykk som gjenspeiler et mangfoldig samfunn og ulike tidsepoker. I arbeid med fagområdet skal personalet stimulere barnas nysgjerrighet, utvide deres forståelse og bidra til undring, undersøkelser, utprøvinger og eksperimentering. Barnehagen må legge til rette for og videreutvikle barnas kreative prosesser og uttrykk» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 50 – 51).

I Hundremeterskogen barnehage viser dette seg ved at vi:

I barnehagen har vi stort fokus på opplevelse og erfaring med kunst, kultur og kreativitet. Vi dramatiserer, synger, bruker musikk instrumenter og knytter det til ulike pedagogiske opplegg tilpasset tema og hver avdeling. Igjennom året så har vi flere ulike planlagte arrangementer, som for eksempel 17 mai feiring, kunstutstilling, vinteruke, FORUT-fest og samisk uke.

Etikk, religion og filosofi

«Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger. Fagområdet retter særlig oppmerksomhet mot barnehagens samfunnsmandat og verdigrunn lag i et samfunn preget av livssynsmangfold. Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi. Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett. Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål skal barn få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar. Slik skal barnehagen bidra til å legge grunnlag for kritisk tenkning og dømmekraft» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 54 – 55).

I Hundremeterskogen barnehage viser dette seg ved at vi:

Barnehagens visjon – *vi tar tida tilbake* – kommer godt frem i fagområdet etikk, religion og filosofi. For oss er det viktig at vi setter av tid, og har anledning til undring og tenkning sammen med barna. Vi setter av tid til filosofiske samtaler og ulike fortellinger og knytter det til begreper som medmenneskelighet, nestekjærlighet, ærlighet og tilgivelse. Dette er begreper som står sterkt knyttet til vår visjon.

Vi møter barna i de gode samtalene, markerer ulike høytider og tradisjoner som representeres i barnehagen, både blant barn og voksne. Vi har stort fokus på det flerkulturelle perspektivet. Hos oss innebærer dette at vi må anerkjenne og inkludere barnas ulike kulturelle erfaringer, språk og bakgrunner som en ressurs i det pedagogiske arbeidet. Dette bidrar til å fremme tilhørighet, respekt og gjensidig forståelse i

barnegruppen. Vi deltar også i Forut sine barneaksjoner, og arrangerer høst suppe i forbindelse med denne aksjonen.

Antall, rom og form

«Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende. Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning. Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling. Det handler også om å stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 52 – 53).

I Hundremeterskogen barnehage viser dette seg ved at vi:

Vi legger til rette for lekende og utforskende aktiviteter der barna kan oppdage, eksperimentere og skape forståelse. Vi legger til rette for barnas undring og nysgjerrighet, gjennom praktiske og kreative aktiviteter som integrerer matematikk i dagliglivet.

Vi utforsker ulike mønstre og former gjennom bygging, tegning, spill eller andre praktiske aktiviteter. Vi arbeider med sortering og plassering med ulike materialer og i leker.

Vi benytter oss av leker som; konstruksjonslek og butikk lek, Samtidig som vi har fokus på matlaging og ulike praktiske erfaringer som gjennomføres både i og utenfor barnehagens område. Vi bruker ulike matematiske begreper både i planlagte og spontane aktiviteter. Videre synliggjør vi og leker med ulike tall og former.

Arbeidet med fagområdet skjer både i planlagte prosjekter og gjennom spontane aktiviteter i hverdagen, slik at matematikk og naturfaglige erfaringer integreres naturlig i barnas lek og utforsking. Vi tilpasser aktivitetene etter barnas alder, interesser og individuelle forutsetninger, samtidig som det legges vekt på å inkludere alle barn i læringsprosessen, også med et flerkulturelt perspektiv.

Natur, miljø og teknologi

«Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan forbli nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener, oppleve tilhørighet til naturen og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 52 – 53).

I Hundremeterskogen barnehage viser dette seg ved at vi:

Vi har daglige aktiviteter og prosjekter som gir barna muligheter til å utforske og oppleve naturen på ulike måter. Barna får erfaringer som fremmer forståelse for naturens egenart, biologisk mangfold og viktigheten av bærekraftig praksis. For oss innebærer dette:

- Uteaktiviteter i ulike årstider. Vi observerer årstidsskiftene, samler blader, lager snø figurer og følger med på værphenomener og dyreliv.
- Lek og læring i naturen. Vi lager hinderløype i skogen, bruker naturmateriale for å lage hus til småkryp, driver med dyrking av grønnskaper og ser på ulike eksperimenter.

Gjennom disse aktivitetene integreres læring og lek på en naturlig måte, samtidig som barna utvikler ferdigheter i observasjon, problemløsning og samarbeid. Tilretteleggingen skjer med utgangspunkt i barnas alder, interesser og individuelle forutsetninger, og gir rom for både spontane oppdagelser og planlagte prosjekter.

Nærmiljø og samfunn

«Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden. Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner,

samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve tilhørighet til nær miljøet. Kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer er en del av fagområdet. Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere og få begynnende kjennskap til menneske rettighetene. Fagområdet skal omfatte kjennskap til samisk språk, kultur og tradisjon og kjennskap til nasjonale minoriteter. Grupper med langvarig tilknytning til landet defineres som nasjonale minoriteter. I Norge er dette kvener/ norskfinner, jøder, skogfinner, rom og romanifolk/tatere»
(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 56 – 57).

I Hundremeterskogen barnehage viser dette seg ved at vi:

Vi arbeider aktivt med nærmiljø og samfunn ved å gi barna kjennskap til og erfaringer med området rundt barnehagen. I tråd med Rammeplan for barnehagen (2017), tar vi i bruk nærmiljøet som en viktig arena for læring og opplevelser. Gjennom turer og utforsking benytter vi blant annet Fastland, Gjøvik gård, Bassengparken, gapahuken og biblioteket, hvor barna får oppleve natur, kultur og historie på nært hold. Vi legger til rette for at barna utvikler forståelse for mangfold, fellesskap og sin egen tilhørighet i samfunnet, og vi oppmuntrer til nysgjerrighet, undring og respekt for omgivelsene våre.

Miljøvern

Dette er et tema som er viktig i dagens samfunn. Vi i vår barnehage bruker naturen mye, både på stor- og småbarns avdeling. Vi er så heldige at vi har naturområder i umiddelbar nærhet. Både skog og vann. Dette er en fin arena for holdningsskapning, og tilnærming til fagområdet; *natur, miljø og teknikk*. Fagområdet inneholder mange punkter som vi er gjennom hvert år på ulike måter

Rammeplanen sier at:

«Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling».

Piaget har et ord for barns behov for å ta og plukke på ting; nemlig fingerintelligens. Med dette mente han at barn lærer ved” å gripe for å begripe”. Når vi er på tur, har vi mange pauser der vi undrer oss og løfter og ser på ting. Barna er nysgjerrige vesener og spør om mye. Vi bruker apper som hjelper oss i å slå opp informasjon om både insekter og planter. Alle avdelingene har enkelt miljøvern på sin avdeling. De gjør ulike ting, men vi har én felles oppgave, og det er kildesortering.

Bærekraftig utvikling i barnehagen handler om å fremme respekt for naturen, medmennesker og miljøet for å sikre fremtidige generasjoner. Ifølge Rammeplanen skal barna erfare sammenhengen mellom handlinger og konsekvenser, lære kritisk tenkning, samt delta i sosialt, økonomisk og miljømessig bærekraftig praksis som gjenbruk og naturopplevelser.

Sentrale aspekter ved bærekraft i barnehagen:

Miljømessig bærekraft: Naturen er en sentral læringsarena. Barna lærer å ta vare på miljøet gjennom å utforske naturen, sortere avfall, og forstå hvor mat kommer fra gjennom dyrking.

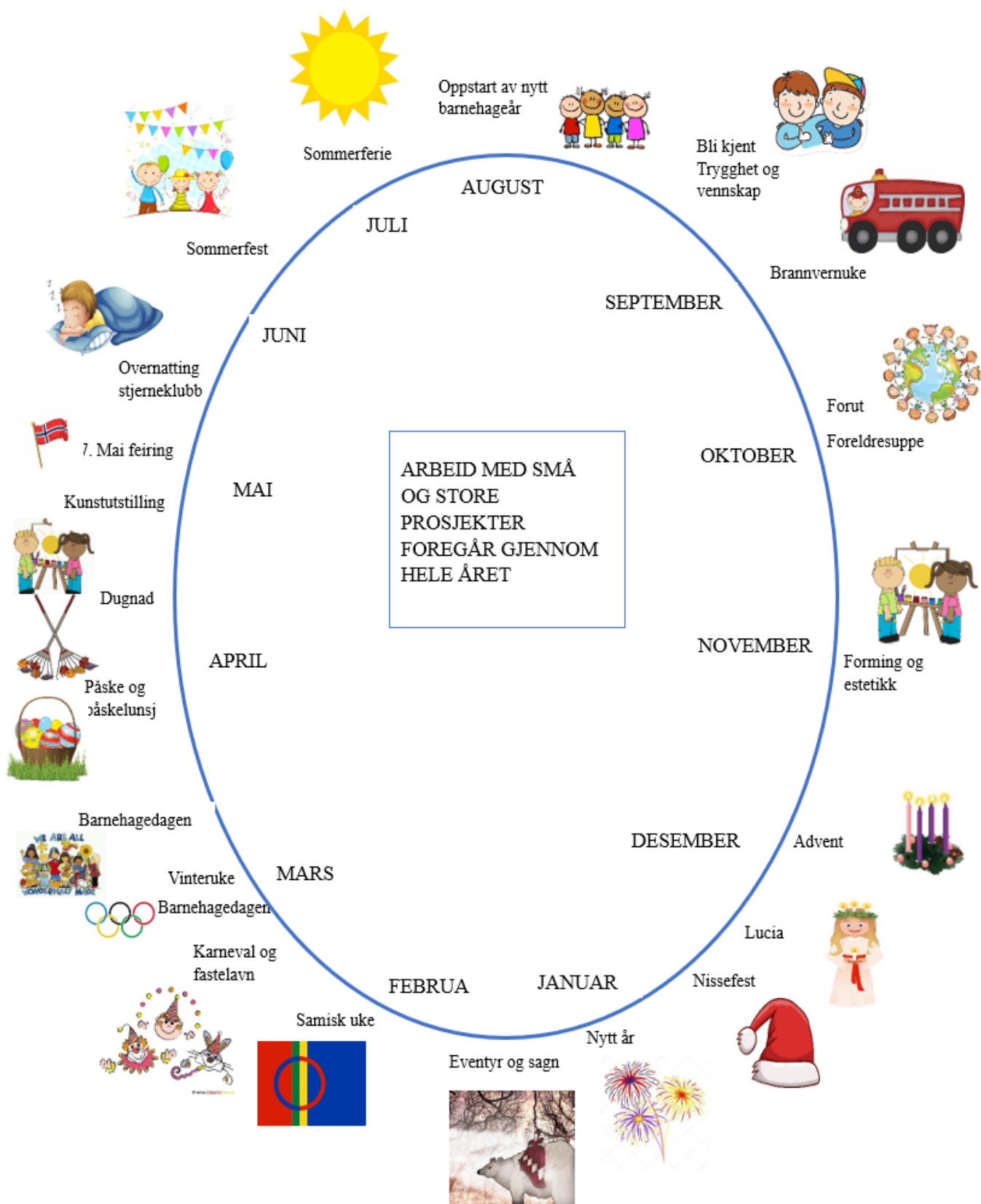
Sosial bærekraft: Barnehagen fremmer fellesskap, medvirkning, demokrati, mangfold og respekt for andre.

Økonomisk bærekraft: Fokus på gjenbruk, reparasjon av leker, redusert forbruk og bevisstgjøring rundt ressursbruk.

Rollemodeller: De voksne i barnehagen må vise holdninger og verdier for en bærekraftig hverdag i praksis.

Bærekraft er en del av barnehagens overordnede verdigrunnlag, der målet er å gi barna naturopplevelser og kunnskap som danner grunnlag for en helhetlig forståelse for hvordan ta vare på seg selv, hverandre og kloden.

Årshjul

"En ring av gull, en riktig stor
med plass til alle hender.

Der ingen er først og ingen er sist

Der ingen er størst og ingen er minst

Vi holder fast så alle kjenner

at ringen er smidd av gode venner»

- Ukjent

Hundremeterskogen barnehage

Torgeir Forseths veg 14, 2821 Gjøvik

Tussi: 90895484

Tigergutt: 90873301

Ole Brum: 90873509

Kontor: 97736108

jeanettefoss@100meter.no

www.100meter.no